כסות מה שמענו לא הודה לו ומה שהודה

לו לא מענו כדאמר רב פפא 60 בדיילפי הכא

גמי בדיילפי השיא ליה לרבי הושעיא מידי

כסות קתני עבד קתני אלא א"ר הושעיא כגון

שמענו עבד בכסותו ושדה בעומריה ואכתי

כסות מה שמענו לא הודה לו ומה שהודה

לו לא מענו א"ר פפא (ס בדיילפי קשיא ליה

לרב ששת זוקקין אתא לאשמועינן תנינא

מזוקקין הנכסים שאין להן אחריות את הנכסים

שיש להן אחריות לישבע עליהן אלא אמר

רב ששת הא מני ר"מ היא דאמר עבדא

כממלמלין דמי ואכתי מה שמענו לא הודה

לו ומה שהודה לו לא מענו סבר לה כר"ג

ידתנן מענו חמים והודה שעורים פמור ר"ג סדתנן

מחייב אכתי הילך הוא אמר רבא עבדא

דקמע לידיה ושדה שחפר בה בורות שיחין

ומערות והא ר"מ איפכא שמעינן ליה יידתנן

גזל בהמה והזקינה עבדים והזקינו משלם

כשעת הגזילה ר"מ אומר בעבדים אומר לו

הרי שלך לפניך הא לא קשיא כדמחליף

רבה בר אבוה ותני רבי מאיר אומר משלם

כשעת הגזילה וחכ"א אומר לו בעבדים הרי

שלך לפניך אלא ממאי דסבר ר"מ מקשינן

קרקע לעבד מה עבד נשבעין אף קרקע

נשבעין דלמא אעבד הוא דנשבעין אבל אקרקע לא לא מ"ד דתניא יהמחליף פרה

בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו וילדה "זה

אומר ברשותי וזה שותק זכה זה אומר איני

יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו יזה אומר

ברשותי וזה אומר ברשותי ישבע המוכר

שברשותו ילדה לפי סגשכל הנשבעין שבתורה

נשבעין ולא משלמין דברי ר"מ וחכ"א אין

נשבעין לא על העברים ולא על הקרקעות

לאו מכלל דר"מ סבר נשבעין ממאי דלמא

כשם קאמרו ליה כי היכי דאודית לן בקרקעות

אודי לן נמי בעבדים תדע ידתנן ר"מ אומר

יש דברים שהן כקרקע ואינן כקרקע ואין חכמים מודים לו כיצד י' גפנים מעונות

מסרתי לך והלה אומר אינן אלא חמש ר"מ

מחייב וחכ"א יכל המחובר לקרקע הרי הוא

כקרקע וא"ר יוםי בר חנינא "ענבים העומדות

ליבצר איכא בינייהו דמר סבר הכבצורות

דמיין ומר סבר לאו כבצורות דמיין אלא

לעולם כדרבי הושעיא ודקשיא לך זוקקין

איצטריך סד"א כסות עבד כעבד דמי עומרי

לא קפדי אינשי רביעית קפדי אינשי א"ר שמעון ∞בן פזי ורביעית שאמרו

לעיל ד: קדושין כו.שבועות לח: מ:,

שבועות נח: מ:, ב) (כתובות קח:) לעיל ה. שבועות לח: מ. ב"ק לה:, ג) ב"ק לה. לו:, ד) [שם

וש"נ], ו) גיטין לט. סנהדרין טו. שבועות מב:,

נ) [שבועות מג.], **ה**) לעיל

ז [טפועות מגון, יו) נעיר ב: [וש"ג], ע) [גי' רי"ף ורא"ש גן לקישן, י) [שמות

כבן, ל) ווע"ע תוספות

לעיל ד: ד"ה אין,

:ס) ושבועות מד

עשין פג טוש"ע ח"מ סי

עשין פני טוטייע נויינו ט רכג סעיף ב ג: **גו ב** מייי שם הלכה מוש"ע שם סעיף א: בו ג מיי׳ פ״א מהלכות טוען ונטען הלכה ב סמג עשיו לה טוש"ע ח"ח

טוען ונטען הלכה ד ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין נה טוש"ע ח"מ סי לה סעיף ד ע"ש: בש ו מיי' פ"ד מהלכות שכנים הלכה יא טוש"ע ח"מ סי קסח סעיף ב: ס ז מיי שם הלכה י ועיין

בהשגות ובמגיד משנה טוש"ע שם סעיף א: מא ח ט י מיי שם הלי יא טוש"ע שם סעיף

הנהות הב"ח

נמ' כדחתר רב בדלייפו קשיא: (3) שם אמר רב פפא בדלייפי קשיח ליה לרב ששת זוקקין. נ"ב לעיל סוף דף חא משני הכא עיחר אגב גררא נסבא וכן התם אגב גררא נסבא וכן משני ר"פ הדיינין דף מ' ע"ב ולפי זה ה"ג חמי שפיר: (ג) רש"י ד"ה בדלייפי שבגד שלם היה. נ"ב עיין בשבועות דף מג פריך בגמ' אי הכי אורה נמי ניתנו ולוקמא בדלייפי כתב רש"י וז"ל בדנייפי כמב רשיי חיית אזורה נמי לימני אזורה בת עשרה אמות יש לי בידך והלה אומר אין לך בידי אלא בת חמש חייב ולוקמא באיזורה בת חמיכוי הרבה באיזורה בת חמיכוי הרבה ולייפי אהדדי בתפירת מחט עכ"ל לפירושו זה מחיישב גם כאן דקאמר דטוענו בכסות בת חתיכות הרבה ולייפי אהדדי בתפירת מחט דהוה שפיר ממין הטענה כשהודה לו בכסות קטן שאיננו בת חתיכות הרבה שחסרו לשם חתיכות באמצעו וחברו הצוחיו בתפירת מחט ואיננו ניכר: בתפירת מחט וחיננו ניכר:
(ד) ד"ה שהן כקרקע
מחוברין בקרקע הס"ד:
(ה) תום' ד"ה ר' מאיר
וכו' כמטלטלין וכן כצ"ל

ותיכת דמי נמחק:

עבד ונתן לו דמים ולא כתב עדיין השטר ואיירי במקום שכותבין השטר א"נ כגון שהתנו דיוכלו לחזור עד נתינת השטר וא"ת והיכי קאמר סומכוס יחלוקו והא ליכא דררא דממונא ואמרינן בפ"ק (דף ב:) דלא פליג סומכוס וי"ל דמיירי כגון שא"ל המוכר בפני עדים

עבד גדול אמכור לך בכ״ה דינרים ועבד קטן בעשרים דינרים ולא ידעינן מה קבל מלוקח:

בבות מה שמענו לא הודה לו. בשלמה שדה שלוקה חומר מכרת לי מ' עומרים ומוכר אומר כ׳ דהיינו עומרי גדולה וקטנה הוי שפיר מה שטענו הודה לו אבל כסות ששואל סרבל גדול ומודה לו סרבל קטן אינו מודה לו כלל מה שטוען: זוקקין אתא לאשמועינן. ול״ת לעיל (דף נח:) דחוקימנא

זה אומר שאולה וזה אומר שכורה ישבע ע"י גלגול אמאי לא פריך גלגול אחא לאשמועינן וי"ל דלעיל אחא לאשמועינן טובא שמגלגלין אפילו בדבר שחינו דומה אע"ג דלא הוו כמו סוטה: רבי מאיר היא דאמר עבר הרי הוא כמשלשלין (ס) דמי. וכן אקרקעות נמי נשבעין דהא במתני׳ עבד ושדה קתני ומטלטלין דנקט לאפוקי שטרות דמאן דדריש רבוי ומיעוט ורבוי לא ממעט אלא שטרות כדמוכח בהגוזל בתרא (ב"ק דף קיו:) ומדמינן בסמוך שבועה לגזילה לקנות בשינוי דהתם נמי איכא רבוי ומיעוט ורבוי כדאמר בהגוזל בתרא (שם) ומיהו לענין קנין כסף לא הוי עבדים כמטלטלין לר"מ אלא ניקנין בכסף מדנקט גבי פרה מחליף לפי שחין ניקנית בכסף וגבי שפחה המוכר במתני' ובברייתה בסמוך:

והא ר"מ איפכא שמעינן ליה. וכרבנן לא מלי לאוקמי דהא תניא בהדיא לקמן אין נשבעין על עבדים ועל קרקעות:

דלמא אעברים נשבעין אקרקעות לא. וא״מ

ומנא ליה לחלק כדי להקשות וי"ל דסמיך אמתני' די' גפנים דמייתי בסמוך דאין נשבעין על הקרקעות לר"ת ועל עבדים נשבעין כמו שתירך וכדאיתא בברייתא דמייתי בסמוך וא"ת ואי ר"מ דרים ברבוי ומיעוט א״כ אקרקע נמי נשבעין ואי דריש כללי ופרטי אעבדים נמי אין נשבעין וי"ל דדרים רבוי ומיעוט ואית ליה שום מיעוט דמוקי לה למעוטי קרקעות ולא עבדים דמאן דדריש רבוי ומיעוט לריך שני מיעוטין למעוטי קרקעות ועבדים דלא סגי בחד מיעוטא אע"ג דעבדים הוחשו לקרקעות כדאמר במרובה (ב"ק דף סב: ושס) י : **ואמר** ר' יוםי בר' חנינא בענבים כו'. כלה ר' יוסי יש להוכיח דאין נשבעין על הקרקעות מדקתני ואינן כקרקע ואע"ג דפליגי הכא לענין שבת מודו כולי עלמא דלאו כבלורות דמיין והתולש חייב ולענין ב״ח מודו רבנן דכבלורות דמיין מדפריך בפ' נערה שנתפתתה (כתובות דף נא. ושם ד״ה סוף) כל העומד לגזח כגזח דמי ומיהו ר"ח פי' דהתם פריך מכח דקי"ל בהכונס (ב"ק דף נט: ושם ד״ה ופסק) כרבן שמעון דאמר אכלה פירות גמורים משלם פירות גמורים:

כסות מה שטענו לא הודה לו. ועל כסות אחרת הודה לו ואינה מאותה שטענו: (ג) בדיילפי. שבגד שלם היה ועדיין מחובר. זה אומר כסות גדולה מכרתי לך וזה אומר כסות קטנה: עבד גדול בכסוסו. חה מודה לו בעבד קטן וכסותו דמחויב שבועה משום כסות

ומישתבע אעבד בגלגול: זוקקין. שהמטלטלין זוקקין את הקרקע לשבועה: מנינת. בקדושין (דף כו.)

נכסים שאין להם אחריות זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן: ר"מ היא. לקמן בברייתא המחליף פרה בחמור דקאמר ר"מ עבדא כמטלטלי דמי ונשבע עליו. ולקמן פריך ליה אשדות דקתני במתני' נמי נשבעין: פטור. דבעינן הודאה ממין הטענה עלמה: דקטע לידיה. לההוא עבד קטן דמודה ליה בגויה: והא איפכא שמעינו ליה. לר"מ דאמר עבדא כמקרקעי דמי: הרי שלך לפניך. דקיימא לן בב"ק (דף נה.) קרקע אינה נגולת וכל מקום שהיא ברשות בעליה עומדת ועבד כמקרקעי דמי ואינו נגזל להיותו נקנה לגזלן לשלם דמים הילכך כי אוקין ברשותיה דמריה אוקין: הא לא קשיא. דאיכא לשנויי כדמחליף רבי אבא בר אבוה. אלא הא קשיא ממאי דקסבר רבי מאיר וכו' כדקתני במתני' וכן ב' שדות וקאמר ישבע: דלמא. עבדא הוא כמטלטלי דמי ונשבעין עליו אבל אקרקע אין נשבעין: לפי שכל הנשבעין שבחורה נשבעין ולה משלמין. מי שתובעין אותו הוא נשבע להפטר מלשלם ולא התובע נשבע ליטול דכתיבי ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם הוא נשבע (שבועות דף מה.): לאו מכלל כו'. מדקאמרי ליה ולא על הקרקעות מכלל דשמעינן דאמר דאקרקעות נמי (טבעין: שהן לקרקע. מחוברים (וֹי: מחייב. שבועה: הרי הן כקרקע. ואין נשבעין עליהן: כבלורות דמיין. הבל בקרקעות ובלריך לקרקע מודה: כעבד דמית. וחדה מילתה היה ולה תחייביה שבועה: זה אומר איני יודע. אברייתא קא מהדר דהמחליף פרה בחמור: דקטעה לידה. דשפחה דלאו הילך הוא וממין הטענה הוא דשפחה וולדה חד גופא הוא טעין ליה חה הודה במקלת ור"מ אית ליה נשבעין על העבדים: בותנר' המוכר זימיו לעלים. שיקון אותן לשריפה ושהה אותן בקרקע: ועשו. זיתים רעים שאין בסאה שבהן רביעית שמן: הרי אלו וכו'. טעמא מפרש בגמ': גבז' שדה כשדה דמי קמ"ל: זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו:

מוסף רש"י ווקקין הנכסים שאין להן אחריות כו׳ לישבע להן ... עליהן. חט יייי על אע"ג . ההרחעות לבדן, כדנפקא לן בשבועות (מב:) היכא דטענו כלים וקרקעות ונתחייב לישבע על הממלחליי המטלטלין, המטלטלין את הקרקעות לישבע עליהן. האי זוקקין אנכסים קאי שאין להם אחריות, ולאו אבית דין (קדוווויו רו) שהנכחים שחיו להן חחריות ווקיקין ייי הקרקעות לישבע עליהן, משרחייד לישבע על המטלטלין זוקקין ומגלגלין **עמהם שבועת הרהע** (לעיל ד:). טענו חטים והודה כפירה. שאם טענו סאה של חטים והודה לו בשעורים פטור (לעיל ה.) אף מדמי שעורים, דהא אמר ליה מובע לאו שעורין יהבי לך ואמולי ממיל גביה (ב"ק לה:). רבו גמליאל מחייב. דלא בעי הודאה ממין הטענה (שבועות מ.). גזל בהמה והזקינה. דאשתני לגריעותא הרי שלך לפניך. דעבדה כמקרקעי דמי וקרקע הדרה בעינה וחינה נגולת לקנות לגזלן בשינוי ולהיות ברשותו (שם) וברשותיה דמריה קיימי (שם צו:). המחליף פרה בחמור. ראה לעיל עמוד א. שכל הנשבעין שבתורה. כל המחוייבין שבועה התורה, נשבעין ולא משלמין. כלומר לא חיינה מורה שבועה לישבע וליטול. אלא הנתבע ישבע לתובע ולא ישלם (שבועות מד:) מי שתובעים אותו ישבע ולא ישלם, מי שעליו לשלם ולא נשבע הוא נשבע. וכעי"ז שם קו. וכתובות פז:). יש דברים שהו כקרקע. מחוברין לקרקע, ואיגן כקרקע. דקי"ל אין נשבעין על הקרקעות ועל גפנים הללו נשבעין בהודאת מקלת לטענה (גיטין לט. וכעי״ז סנהדריו טו. ושבועות מב:). י' גפנים טעונות מסרתי לך. לשמור נקרקעי (גיטין לט.). ר' מאיר מחייב. הא מני סומכום היא דאמר ממון המומל בספק חולקין אימא סיפא זה לישבע על השאר, שהודה אומר ברשותי וזה אומר ברשותי ישבע המוכר שברשותו ילדה ∞ולרבה בר מקלת הטענה, אע"ג דאין נשבעין על הקרקעות, רב הונא דאמר אין אמר סומכוס אפילו ברי וברי אמאי ישבע מוכר יחלוקו . כדילפינן בשבועת מיבעיא מודה סומכוס היכא דאיכא שבועה דאורייתא ודקמעה לידה כדרבא: (מב.) הכא כיון דאין לריכין לקרקע דעומדות ליבלר הן, כדמוקי ר' יוסי בר חנינא לפלוגתייהו, כבלורות דמיין **בותני'** יהמוכר זיתיו לעצים ועשו פחות מרביעית לסאה הרי אלו של בעל הזיתים עשו רביעית לסאה זה אומר זיתי גדלו וזה אומר ארצי גדלה יחלוקו ונסנעין (סנהדרין טו.). אמר סומכוס אפילו ברי וברי. דשניהס טועניס ישמף נהר זיתיו ונתגם לתוך שדה חבירו זה אומר זיתי גדלו וזה אומר ארצי גדלה יחלוקו: **גכו'** ה"ד אי דאמר ליה קוץ לאלתר "אפילו פחות מרביעית נמי לבעל הקרקע אי דאמר ליה כל אימת דבעית קוץ "אפילו רביעית נמי לבעל זיתים לא צריכא "דאמר ליה סתמא פחות מרביעית טענת ברי. ואפילו היכי ספנת כרי, המפים האכי דנתבע טוען ברי לי שאיני חייב ואפילו הכי כיון דלבי

דינא מספהא מאו האמר

קושטא חולקין (ב"ק לה:).